ащIар р бын ытыр. къуа- а Бо- сэху- дици- ьэпкъ Жып- агъэ- су зэ- ьЧР-м I нэ- ым и

2012 нэм цест- лъху- уры- зым хуэ- ыхы- уты- сы- щым уращ сIэну бжьу къы- ланэ ибгу- зэ- шэч эры- къа- эза- Свет- эмы- эсы- къы-

къуажэхэр зэрызэкIэрыхуар, къабзагъэ и лъэныкъуэкIэ я щытыкIэр зэрытеплъэгъуейращ. Ари лъэпкъым и щэнхабзэ Iыхьэщ.

Аращи, «ди лъэпкъым хуэдэ щыIэкъым» жытIэу ди бгъэм дытемыуIуэжу, дэтхэнэми къытлъыса гъащIэм къриубыдэу лъэпкъ Iуэхур зэредгъэфIэкIуэным девгъэгупсыс, — жиIащ Борис.

ЩОХЪУЖЬ Люсанэ

егупсысащ медицинэм и унэтIыныгъэхэм щыщу нэхъ кууэ зызыщигъэгъуэзэнум икIи къытеувыIащ дзэм еIэзэ дохутыр IэщIагъэм. Апхуэдэу, Динэ зыщIэхъуэпса IэщIагъэр ехъулIэныгъэ хэлъу зыIэригъыхьэри, кIэ Динэ гумызагъэщ. Сыт щыгъуи щIэ гуэр къызэрищIыхуным, и зэфIэкIхэм зэрыхигъэхъуэным пылъщ.

— Дохутырым гуапагъэ хэлъу, гулъытэ иIэу щытыпхъэщ. Узым игъэдзыхэу къыпхуэкIуам узэры-

и щхьэгъусэмрэ езымрэ щIалэ хьэлэмэт зэдапI, зэгурыIуэрэ-зэдэIуэжу, нэмыс я унагъуэм илъу зэдопсэу. Ар щхьэгъусэ гуапэщ, анэ гумащIэщ, нысэ Iэщабэ-Iущабэщ.

ЕЗАУЭ Маринэ

зэфIегъэкI.

А бзылъхугъитIым я щытыкIэмрэ я псэлъэкIэ дахэмрэ щхьэусыгъуэ хуэхъури, абыхэм апхуэдэ гъэсэныгъэ къызыраха унагъуэр зэзгъэщIащ. Светланэ алибэрдыкъуэдэс Гуэгуш Екъуб (къызэрацIыхур Назирщ) ипхъущ. Жумай Асият зи пхъур Банэ Мухьэмэдщ.

Медицинэм и лэжьакIуэм и Махуэм Светланэрэ Асиятрэ сайхъуэхъуну сыхуейщ узыншагъэрэ насыпрэкIэ. Фи анэ-адэри, унагъуэ фызыхэсри къыфхуэарэзыуэ Алыхьым илъэсищэм щIигъу къывигъэгъащIэ!

Сурэтым щыволъагъу: Жантемыр Светланэрэ Жумай Асятрэ.

КЪАНЛОКЪУЭ Исмэхьил, Жьакуэ къуажэ

Хущхъуэр пщIэншэу къыпIэрыхьэн папщIэ...

«Сэ «бронхиальная астма, смешанная форма, с дыхательной недостаточностью первой степени» узыфэр сиIэщ. Жьы схуэмышэу, си жьы шапIэхэр мэуз. Хущхъуэхэр лъапIэщи, къысхуэщэхукъым, а узыфэр зэрыстелъымкIэ группэ къызаткъым. Сыт сщIэнур?» — мыпхуэдэ упщIэкIэ къалэдэс К. республикэм и медико-социальнэ экспертизэхэмкIэ бюром захуигъэзащ икIи абы и жэуап къырет IуэхущIапIэм и дохутыр Кочкаровэ Любовь:

— НобэкIэ медико-социальнэ экспертизэхэмкIэ бюром егъэбелджылы «О классификациях и критериях, используемых при осуществлении медико-социальной экспертизы граждан федеральными государственными учреждениями медико-социальной экспертизы» жыхуиIэу 2015 гъэм дыгъэгъазэм (декабрым) и 17-м УФ-м гуащIэдэкIымрэ социальнэ хъумэныгъэмрэкIэ и Министерствэм къыдигъэкIа Унафэм къыщыгъэлъэгъуа, узыфэ зэхуэмыдэхэм я зэранкIэ цIыхум и Iэпкълъэпкъым зэрегуэуам ипкъ иту группэ зыратыпхъэхэр. Мы дэфтэрым «бронхиальная астма» узыфэр къыщыгъэлъэгъуащ. Абы зэритымкIэ, «бронхиальная астма с дыхательной недостаточностью первой степени» жыхуиIэм жьы шапIэхэм проценти 10-20-щ зэран зэрыхуэхъуар. Апщыгъуэм деж группэ ягъэувкъым. «Бронхиальная астма»-р зыпкъырыт цIыхум ныкъуэдыкъуагъ зэрытелъымкIэ группэ иратын папщIэ «частота и тяжесть обострения», «дыхательная недостаточность 2, 3 степени», «хроническое легочное сердце с хронической сердечной недостаточностью» узыфэхэращ къыхалъытэр.

«Инвалид», «ребенок инвалид» статус имыIэми, зэIэзапIэ-профилактикэ IуэхущIапIэхэм мы узыфэм пэщIэт хущхъуэхэр льготэкIэ зыщыIэрыбгъэхьэфынущ. Хущхъуэхэр пщIэншэу ят «О государственной поддержке развития медицинской промышленности и улучшения обеспечения населения и учреждений здравоохранения лекарственными средствами и изделиями медицинского назначения» жыхуиIэу 1994 гъэм июлым и 30-м УФ-м и Правительствэм къыдигъэкIа Унафэм ипкъ иту. Мы дэфтэрым къыщыхьащ льготэм хиубыдэ узыфэхэр. ПщIэншэу хущхъуэхэр зыIэрывгъэхьэн папщIэ къоIэзэ дохутырым зыхуэвгъэзэн хуейщ.

хуэдизкIи зэранщ

ымрэ тхьэкIумэмрэ сантхуэхэм. ным и зэраныгъэр къэпщытэныгъэхэр кIащ. США-м щыщ I Фрей блэкIа лIы- и 1990 гъэхэм гу и щхьэр узу жы- эхъыбэ зэрыхъумрэ оным и къэгъэсэбэ- зэрызэпыщIам. А Швецием, Норвегием п телефонхэр къэ- куэдым жаIэт щIэх- я щхьэр уз, я щIы- зэрыхъуар, я узын- екIакIуэр. Мыбдежым пхъэщ я щхьэр куэд- щIэу езэшу зэрыхъур кIэ махуэм зэрыпсэ- эми зэманми елъы- ытыр. зэмылIэужьыгъуэхэм

рыт сабийхэм я нэхъыбэр ар пасэу къэзыгъэсэбэпу щIэзыдзахэращ.

Швед щIэныгъэлIхэм зэрыжаIэмкIэ, жып телефонхэр куэдрэ къэзыгъэсэбэпхэм (илъэси 10-м щIигъуауэ) я тхьэкIумэм екIуалIэ псантхуэр узыфэ Iейм иубыдынкIэ щыIэ шынагъуэр куэдкIэ нэхъыбэщ. Псом хуэмыдэу жып телефонхэр шынагъуэщ илъэси 8-10 ныбжьым итхэм я дежкIэ.

ИрагъэкIуэкIа къэхутэныгъэхэм къызэрагъэлъэгъуамкIэ, апхуэдэ телефонхэр къэзыгъэсэбэп сабийхэм я щхьэр тэмэму лажьэкъым: зэхэщIыкIышхуэ яIэкъым, гурыхуэкъым, я псэлъэкIэр щIагъуэкъым, псынщIэу йозэш, я тхьэкIумэхэм фIыуэ зэхамыхыу мэхъу. Узыгъэгузавэщ зи акъылкIэ къыкIэрыху сабий-

хъуари. А бжыгъэхэм ди нэгу къыщIагъэхьэ гъащIэм куэдрэ узыщрихьэлIэ мыпхуэдэ теплъэгъуэхэр: анэхэм я сабийхэм я тхьэкIумэм пэгъунэгъуу жып телефоныр ягъэтIылъри, абы къиIукI макъамэм ахэр щIагъэжеикI; еджакIуэхэм еджапIэм къыщрата унэ лэжьыгъэхэр нэхъыбэу зэрыщIыжыр жып телефонымкIэщ, абы щыгъуэми зэман кIыхькIэ ар къагъэсэбэпу. Ди жагъуэ зэрыхъущи, жып телефоныр щхьэ куцIым и гъунэгъуу куэдрэ щыпIыгъыным къишэ зэраныгъэм теухуауэ сабийхэм еджапIэми унэми щепсалъэкъым.

Биофизикэ и лъэныкъуэкIэ Iуэхум уеплъмэ, электромалъхъэдис къарур балигъымрэ сабиймрэ я щхьэ куцIым зэрызыхищIэр зэхуэдэкъым. Сабийм и щхьэ куцIым ар хуэдитIкIэ нэхъ псынщIэу зыщIешэ икIи нэхъыбэу зэран хуохъу. Къытедгъэзэжу гу лъывэдгъэтэнут: зэран зыхуэхъур зызыужь щхьэ

кIэ Урысей лъэпкъ комитетым цIыхухэр къыхуриджащ жып телефонхэр сабийхэмрэ илъэс 16-м нэмыса ныбжьыщIэхэмрэ, апхуэдэу сабий ежьэ бзылъхугъэхэм къамыгъэсэбэпыну. Урысейм и щIэныгъэлIхэм мызэмытIэу жаIащ телефоныр куэдрэ къэзыгъэсэбэп сабийхэм я узыншагъэмкIэ а Iэмэпсымэм зэраныгъэшхуэ къызэришэр. Апхуэдэу щытми, Iуэхум хэкIыпIэ гуэр къыхуагъуэтакъым. АтIэ сыт тщIэнур?! Телефоныр цIыхухэм къамыгъэсэбэпын яхузэфIэкIынукъым, ар ди гъащIэм щыщ Iыхьэ хъуащ. Псом япэрауэ, куэд дыдэ елъытащ электромалъхъэдис къарур ди Iэпкълъэпкъым зэран хуэмыхъуным кIэ щхьэпэ техникэ IэмалыщIэхэр къызэрыдгъэсэбэпым. ЕтIуанэрауэ, дэтхэнэ зы цIыхуми, телефоным и узыншагъэмкIэ зэраныгъэшхуэ зэриIэр зыхищIэу, зыхуэсакъыжын хуейщ. Абы папщIэ узэрыпсалъэ зэманыр гъэмэщIапхъэщ, зэрыхъукIэ, уи